

دستور العمل مدیریت تفصیلی حاصلخیزی خاک و تغذیه برنج

نویسندگان

محمد حسین داوودی، استادیار و رئیس بخش آزمایشگاهها

ناصر دواکمر، استادیار و معاون پژوهشی مؤسسه تحقیقات خاک و آب

بهمن امیری لاریجانی، رئیس مرکز آموزش کالک

فرهاد مشیری، استادیار و معاون بخش تحقیقات شیمی، حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه

محمد مهدی طهرانی، استادیار و رئیس بخش تحقیقات شیمی حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور	: دستورالعمل مدیریت تلفیقی حاصلخیزی خاک و تغذیه
برنج / نویسندگان	: محمدحسین داوودی ... [و دیگران].
مشخصات نشر	: کرج: مؤسسه تحقیقات خاک و آب، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۶۸ ص.: مصور، جدول، نمودار.
فروست	: مؤسسه تحقیقات خاک و آب؛ ۲.
شابک	: 978-600-94839-8-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: برنج -- تغذیه
موضوع	: خاک -- حاصلخیزی
شناسه افزوده	: داوودی، محمدحسین، ۱۳۴۴-
شناسه افزوده	: مؤسسه تحقیقات خاک و آب
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ د ۵ پ ۱۹۱ / SB
رده بندی دیویی	: ۶۳۳/۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۴۳۹۳۷

دستورالعمل مدیریت تلفیقی حاصلخیزی خاک و تغذیه برنج نویسندگان:

محمدحسین داوودی - ناصر دواتگر - بهمن امیری لاریجانی

فرهاد مشیری - محمد مهدی طهرانی

ناشر: مؤسسه تحقیقات خاک و آب

ویراستاران علمی: پیمان کشاورز - یعقوب حسینی

صفحه آرای: شیرین اسدزاده ● طرح روی جلد: سیدهرمز سجادی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳ ● تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۳۹-۸-۳

نشانی: کرج، میدان استاندارد، جاده مشکین دشت، بعد از رزکان نو، بلوار امام خمینی (ره)

مؤسسه تحقیقات خاک و آب - صندوق پستی: ۳۱۱-۳۱۷۸۵ - کد پستی: ۳۱۷۷۹۹۳۵۴۵

تلفن: ۰۲۶-۳۶۲۰۳۵۰۲ - ۰۲۶-۳۶۲۱۰۱۲۱ - دورنگار: ۰۲۶-۳۶۲۱۰۱۲۱

الف	بیش گفتار.....
۱	۱- کلیات.....
۲	۲- روش های تشخیص کمبود عناصر غذایی.....
۲	۲-۱- آزمون خاک.....
۳	۲-۲- تجزیه گیاه.....
۶	۲-۳- علایم ظاهری کمبود عناصر غذایی.....
۶	۲ ۳ ۱- علایم کمبود عناصر غذایی پر مصرف.....
۱۵	۲ ۳ ۲- علایم کمبود عناصر غذایی کم مصرف.....
۲۳	۳- مدیریت تلفیقی تغذیه گیاه برنج.....
۲۳	۳ ۱- مصرف بهینه کودهای شیمیایی.....
۲۳	۳-۱-۱- توصیه مصرف نیتروژن.....
۳۶	۳-۱-۲- توصیه مصرف فسفر.....
۴۱	۳-۱-۳- توصیه مصرف پتاسیم.....
۴۲	۳-۱-۴- کلسیم.....
۴۳	۳-۱-۵- گوگرد.....
۴۶	۳-۱-۶- سیلیسیم.....
۴۷	۳-۱-۷- توصیه کاربرد عناصر کم مصرف.....
۵۶	۳-۲- کاربرد کودهای زیستی در زراعت برنج.....
۶۰	منابع.....
۶۴	پیوست.....

پیش‌کنش

دستیابی به غذای کافی، سالم و مغذی به عنوان یکی از حقوق اساسی افراد جامعه در سند چشم‌انداز بیست ساله کشور در افق ۱۴۰۴ مورد تأکید قرار گرفته است. در این راستا بخش کشاورزی خود را موظف به دستیابی به توانمندی لازم در برقراری امنیت غذایی و خوداتکایی در محصولات اساسی می‌داند. با تلقی امانت‌دارانه، خاک امانتی است در اختیار ما که به عنوان منبع پایه و بستر تولید از اهمیت بسزایی برخوردار است به گونه‌ای که امنیت غذا در گرو امنیت خاک دانسته شده و برای تنویر افکار، سال ۲۰۱۵ به عنوان سال جهانی خاک نام‌گذاری گردیده است. در این راستا حاصلخیزی خاک نقشی محوری را در امنیت خاک و پشتیبانی تولید عهده‌دار است. لذا در ابتدای برنامه ششم و سال‌های باقی‌مانده تا ۱۴۰۴ وزارت جهاد کشاورزی مصمم گردیده تا با به کارگیری کلیه ذینفعان دخیل در حوزه حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه، صوب خوداتکایی محصولات زراعی شامل گندم، جو، کلزا، پنبه، حبوبات، چغندر، ذرت و برنج را ارتقاء دهد. به این منظور، معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی تدوین برنامه جامع حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه را با هدف افزایش ضریب خوداتکایی هشت محصول زراعی در خرداد ماه ۱۳۹۳ به موسسه تحقیقات خاک و آب محول نمود. در این راستا موسسه تحقیقات خاک و آب با برگزاری هم‌اندیشی با متخصصان این حوزه از جمله پیشکسوتان و محققان ستادی و استانی و بهره‌گیری از نتایج پژوهش‌ها و دستورالعمل‌های قبلی و اخیر موسسه و منابع بین‌المللی، راهنمای مدیریت تلفیقی حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه برای هشت محصول یاد شده را تدوین نمود. در این جلد مدیریت تلفیقی حاصلخیزی خاک و تغذیه گیاه برنج که عبارت از به کارگیری توانمندی از منابع شیمیایی، آلی و زیستی برای ارتقاء حاصلخیزی خاک است به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفته است. این دستورالعمل با تأکید بر مدیریت تغذیه بر اساس مراحل رشد گیاه، استفاده از کودهای نوین و محرک‌های رشد گیاهی، رعایت تناوب زراعی و استفاده از کود سبز در توصیه کودی، تولید محصول مغذی و با کیفیت و جنبه‌های بیولوژیک

حاصلخیزی خاک تهیه گردیده است. این دستورالعمل به گونه‌ای تنظیم شده است که برای گروه‌های عملکردی مختلف مورد استفاده می‌باشد. به علاوه قابلیت تبدیل سریع به دستورالعمل‌های منطقه‌ای، بولتن‌های ترویجی و پیام‌های تلویزیونی را دارا می‌باشد. امید است با اتکال به خداوند متان و عزم ملی کلیه دست‌اندرکاران در اجرای توصیه‌های مندرج در این راهنما و نهادینه نمودن اصول ارتقاء حاصلخیزی خاک اعم از مصرف بهینه کود، افزایش مواد آلی خاک و ... در اراضی کشاورزی زمینه تحقق اهداف پیش بینی شده در برنامه‌های خوداتکایی، دستیابی به امنیت غذا، سلامت جامعه و حفظ محیط زیست را فراهم نموده و امانت‌داری مسئول باشیم.

کاظم خاوازی

رئیس مؤسسه تحقیقات خاک و آب

آبان‌ماه ۱۳۹۳

www.ketab.ir